

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
KLASA: 361-07/21-02/01
URBROJ: 2176/01-01-21-1
Sisak, 01. rujan 2021.

Na temelju članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19.) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 11/09., 5/10., 2/11, 3/13., 5/18., 3/20, 5/20 i 9/21), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na __. sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, donosi

PLAN DJELOVANJA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA ZA 2022. GODINU

I. UVOD

Ovaj Plan djelovanja Sisačko-moslavačke županije u području prirodnih nepogoda za 2022. godinu (dalje u tekstu: Plan djelovanja) donosi se s ciljem određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda za 2022. godinu sukladno zakonskim i podzakonskim propisima kojima se uređuju pitanja iz područja prirodnih nepogoda.

Prirodnom nepogodom, u smislu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19., dalje u tekstu: Zakon) smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Štetama od prirodnih nepogoda se ne smatraju štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Prirodnom nepogodom, sukladno Zakonu, smatraju se: potres, olujni i orkanski vjetar, požar, poplava, suša, tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom, mraz, izvanredno velika visina snijega, snježni nanos i lavina, nagomilavanje leda na vodotocima, klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta i druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Prirodna nepogoda može se proglasiti:

- ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu, ili
- ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave, ili
- ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %.

Ispunjenje tih uvjeta utvrđuju općinska odnosno gradska povjerenstva.

Tijela nadležna za provedbu Zakona su:

- Vlada Republike Hrvatske
- Državno povjerenstvo, županijska te gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda
- nadležna ministarstva (financija; poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, gospodarstva; graditeljstva i prostornog uređenja; zaštite okoliša i energetike; mora, prometa i infrastrukture)
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državno povjerenstvo (14 članova od kojih je jedan predsjednik) imenuje Hrvatski sabor na razdoblje od 4 godine.

Županijsko povjerenstvo imenuje županijska skupština na razdoblje od četiri godine te ono obavlja sljedeće poslove:

- usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
- provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svojeg područja
- podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode
- po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodne nepogode i nastale štete
- objedinjuje i prosljeđuje putem Registra šteta Državnom povjerenstvu konačne procjene šteta te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
- imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
- donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
- obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom.

Općinsko odnosno gradsko povjerenstvo imenuje gradsko odnosno općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine i o njihovu imenovanju obavještava Županijsko povjerenstvo te obavljaju sljedeće poslove:

- utvrđuju i provjeravaju visinu štete od prirodne nepogode za područje općine odnosno grada
- unose podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta
- unose i prosljeđuju putem Registra šteta konačne procjene šteta Županijskom povjerenstvu
- raspoređuju dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima
- prate i nadziru namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema Zakonu

- izrađuju izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih Županijskom povjerenstvu putem Registra šteta
- surađuju sa Županijskim povjerenstvom u provedbi ovoga Zakona
- donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
- obavljaju druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa Županijskim povjerenstvima

Zakonom je propisano da se članovima povjerenstava mogu imenovati osobe koje imaju dobar ugled i koje raspolažu potrebnim stručnim znanjima.

Člankom 44. Zakona propisano je da Državno, županijsko, gradsko i općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda nastavlja s radom do imenovanja povjerenstava temeljem odredbi Zakona te da je rok za imenovanje istih šest mjeseci od stupanja na snagu istog.

Povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Sisačko-moslavačke županije (7 članova) imenovala je Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije Rješenjem o imenovanju predsjednika, tajnika i članova Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije, broj 16/19.) te isto djeluje do imenovanja Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Sisačko-moslavačke županije.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

- državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije
- fondova Europske unije
- donacija

Sredstva pomoći strogo su namjenska te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, ne mogu se upotrijebiti kao kreditna sredstva niti zadržati kao prihod proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a gradonačelnici i načelnici i krajnji korisnici odgovorni su za njihovo namjensko korištenje.

Prilikom dodjele pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda poduzetnicima na osnovi različitih mjera, a to se posebno odnosi na dodjelu novčanih sredstava u obliku subvencija ili dodjelu novčanih sredstava putem ostalih vrsta programa čiji su korisnici poduzetnici, postupa se sukladno pravilima o državnim potporama u industriji ili poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica ne dodjeljuju se za:

- štete na imovini koja je osigurana
- štete na imovini koje su izazvane namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite od strane korisnika ili vlasnika imovine
- neizravne štete
- štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je, prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut

postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela (mogu se dodijeliti i za štete na nezakonito izgrađenim stambenim zgradama korisnicima socijalne skrbi s priznatim pravom u sustavu socijalne skrbi određenim propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi i drugim pripadajućim aktima nadležnih tijela državne uprave)

- štete nastale na građevini ili području koje je, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita kulturnog dobra, aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom
- štete koje nisu na propisani način i u zadanom roku unesene u Registar šteta prema odredbama ovoga Zakona
- štete u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine (za štete manje od tog postotka, oštećenicima se mogu dodijeliti sredstva u slučajevima otežanih gospodarskih uvjeta, socijalnih, zdravstvenih ili drugih razloga koji ugrožavaju život stanovništva na području zahvaćenom prirodnom nepogodom, o čemu odlučuje Županijsko povjerenstvo na prijedlog općinskog ili gradskog povjerenstva).

Plan iznosa sredstava donosi Državno povjerenstvo te ga uz obrazloženje dostavlja ministarstvu nadležnom za financije pri čemu iznos sredstava koji se može koristiti za djelomičnu sanaciju šteta za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo ne može iznositi više od 50 % ukupno planiranih sredstava za tekuću godinu, a iznimno se mogu povećati do 70 % tih sredstava, a i smanjiti i prenamijeniti za druga područja na kojima je evidentirana šteta. Sredstva pomoći mogu se dodijeliti za štete na građevinama, opremi, zemljištima, uređajima za sanaciju posljedica šteta od prirodnih nepogoda te troškove za sanaciju nastalih šteta, a posebno za štete nastale na javnoj infrastrukturi i/ili pomoć jedinicama lokalne samouprave za troškove sanacije šteta na području zahvaćenom prirodnom nepogodom (u tom slučaju uzimaju se obzir fiskalni kapaciteti i razina općeg gospodarskog razvoja jedinice).

Ovaj Plan djelovanja, sukladno odredbama Zakona koji je stupio na snagu 23. veljače 2019. godine, sadrži:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode
2. procjenu osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

O izvršenju ovog Plana djelovanja, župan Sisačko-moslavačke županije podnijeti će Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije izvješće, do 31. ožujka 2022. godine.

II. POPIS MJERA I NOSITELJA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE

Prirodne nepogode koje su u proteklih 10 godina najčešće zahvaćale područje Sisačko-moslavačke županije su:

- poplave
- mraz
- suša
- tuča
- klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta – klizišta

Podaci o pojavnosti pojedinih prirodnih nepogoda korisni su za planiranje mjera u slučaju nastanka prirodnih nepogoda iste vrste i intenziteta dok je kod dijela prirodnih nepogoda (npr. potresa) korisnost podataka o pojavnosti istih, čak i kroz dulje vremensko razdoblje, od manjeg utjecaja na mogućnost planiranja sveobuhvatnih mjera i značajnih sredstava pomoći.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela iz Zakona, obvezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva.

Ukoliko se radi o prirodnoj nepogodi koja ima tendenciju razvoja u veliku nesreću ili katastrofu te kada je proglašena velika nesreća ili katastrofa, obvezna je primjena postupaka temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, broj 82/15., 118/18., 31/20 i 20/21.) te odnosnih planova djelovanja civilne zaštite ili planova zaštite i spašavanja jedinica lokalne samouprave i Sisačko-moslavačke županije, a prema potrebi i Plana zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 96/10.). Također, postupanja u slučaju požara pa tako i u slučaju kada isti ima obilježja prirodne nepogode, utvrđena su Planom zaštite od požara Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 36/18.) te se ne obrađuju posebno u ovome Planu djelovanja.

Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i teško je predvidjeti njihov intenzitet, a time i razmjere štete, od mjera u slučaju nastanka prirodne nepogode, ovisno o vrsti prirodne nepogode, provode se sve ili neke od sljedećih mjera, ne nužno navedenim redoslijedom:

1. žurno prikupljanje podataka o nastaloj prirodnoj nepogodi
2. proglašenje prirodne nepogode
3. usklađivanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite
4. obavještanje javnosti o nastaloj prirodnoj nepogodi
5. organizacija javnog reda i mira na pogođenom području
6. provedba evakuacije, prihvata i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i imovine
7. osiguravanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu
8. osiguranje sigurnog odvijanja prometa na pogođenom području
9. procjena štete od prirodne nepogode
10. sanacija područja zahvaćenog prirodnom nepogodom
11. normalizacija opskrbe energentima, pružanja komunalnih usluga i odvijanja prometa
12. dodjela pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda
13. izvještanje o utrošku sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda

1. Žurno prikupljanje podataka o nastaloj prirodnoj nepogodi

Svi građani, a posebno sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite koji primijete neposrednu opasnost od nastupanja prirodne nepogode ili čim uoče da su nastupile neke od posljedica prirodne nepogode, dužni su o tome obavijestiti Županijski centar 112 ili bilo koju od žurnih službi, već prema vrsti uočene posljedice.

Ovisno o zahvaćenom području i težini posljedica, izvršno tijelo jedinica lokalne samouprave i/ili izvršno tijelo Sisačko-moslavačke županije prikuplja podatke od sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite ili od drugih fizičkih i pravnih osoba, ovisno o vrsti prirodne nepogode.

NOSITELJI: izvršna tijela jedinica lokalne samouprave, župan

2. Proglašenje prirodne nepogode

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije donosi župan na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika, a u slučaju da proglašava prirodnu nepogodu na području Sisačko-moslavačke županije, odluku donosi samostalno, a u oba slučaju moraju biti ispunjeni uvjeti za proglašenje iz članka 3. stavka 4. Zakona. Proglašenje prirodne nepogode na području dviju ili više županija u nadležnosti je Vlade Republike Hrvatske te ista odluku o proglašenju donosi prema vlastitoj prosudbi.

NOSITELJI: izvršna tijela jedinica lokalne samouprave, župan, Vlada Republike Hrvatske

3. Usklađivanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite

Svaki od sudionika i svaka operativna snaga sustava civilne zaštite postupa sukladno utvrđenim standardnim operativnim postupcima i odnosnim zakonskim i podzakonskim propisima. U slučaju potrebe, sastaje se nadležan stožer civilne zaštite te načelnik stožera, sukladno specifičnostima prirodne nepogode određuje koordinatora na lokaciji iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite. Koordinator na lokaciji procjenjuje nastalu situaciju i njezine posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim stožerom civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite, a u slučaju kada prirodna nepogoda poprimi obilježja velike nesreće i katastrofe, djelovanje operativnih snaga koordinira izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave ili Županije uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite.

NOSITELJI: stožeri civilne zaštite jedinica lokalne samouprave i Stožer civilne zaštite Sisačko-moslavačke županije

4. Obavještavanje javnosti o nastaloj prirodnoj nepogodi

U slučaju nastanka prirodne nepogode, ovisno o vrsti i intenzitetu, o nastaloj prirodnoj nepogodi stanovništvo se obavještava putem uobičajenih načina komunikacije – radija, službenih mrežnih stranica jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačke županije, televizije, društvenih mreža te se na službenoj mrežnoj stranici Sisačko-moslavačke županije, na službenoj mrežnoj stranici jedinice za koju je proglašena prirodna nepogoda i u „Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije“ objavljuje odluka o proglašenju prirodne

nepogode. Preporuka je da jedinice lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama objave upute na koji način i u kojem roku oštećenici mogu prijaviti štete na imovini.

NOSITELJI: operativne snage sustava civilne zaštite, jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačka županija

5. Organizacija javnog reda i mira na pogođenom području

Sukladno zakonskim propisima, za isto su zadužene snage Ministarstva unutarnjih poslova, a po potrebi, ovisno o prirodnoj nepogodi i za zadatke za koje je to dopušteno, angažirati će se i pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite i/ili zaštitarske službe.

NOSITELJI: Policijska uprava sisačko-moslavačka

6. Provedba evakuacije, prihvata i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i imovine

Sukladno odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i/ili župan, osigurati će uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša. Mjera će se provesti uz sudjelovanje nositelja i operativnih snaga sustava civilne zaštite.

NOSITELJI: izvršna tijela jedinica lokalne samouprave, župan

7. Osiguravanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu

Ovisno o vrsti prirodne nepogode, ova mjera može obuhvaćati opskrbu pitkom vodom (onečišćenje vodoopskrbnog sustava uslijed poplave), dostavu lijekova i namirnica stanovnicima do kojih je otežan pristup (nanosi snijega, klizište) i sl. Za provedbu mjere zadužene su temeljne operativne snage sustava civilne zaštite, ovisno o specijalnosti.

NOSITELJI: Društvo Crvenog križa Sisačko-moslavačke županije i gradska društva, Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Novska i vatrogasne snage

8. Osiguranje sigurnog odvijanja prometa na pogođenom području

U slučaju nastanka prirodne nepogode koja ima za posljedicu poremećaje u odvijanju cestovnog ili željezničkog prometa, sukladno zakonskim ovlastima, sigurno odvijanje prometa osigurati će snage policije, a potrebne znakove upozorenja na prometnicama osigurati će i postaviti jedinice lokalne samouprave, nadležna uprava za ceste ili društvo koje upravlja cestom u državnom vlasništvu, ovisno o kategorizaciji prometnice ako se radi o cestama. U slučaju poremećaja u željezničkom prometu, sigurno odvijanje prometa osigurava HŽ Infrastruktura d.o.o.

NOSITELJI: Policijska uprava Sisačko-moslavačka, jedinice lokalne samouprave, Županijska uprava za ceste Sisačko-moslavačke županije, Ceste Sisak d.o.o. – Nadcestarija Sisak, Petrinja, Hrvatska Kostajnica, Dvor, Glina i Sunja, Ceste Karlovac d.d. – Nadcestarija Topusko, PZC BROD d.o.o. Slavonski Brod – Nadcestarija Novska, Županijske ceste Zagrebačke županije d.o.o. – Nadcestarija Kutina, Hrvatske ceste d.o.o, Hrvatske autoceste d.o.o, HŽ Infrastruktura d.o.o.

9. Procjena štete od prirodne nepogode

Odvija se sukladno odredbama Zakona, a radnje provode nadležna tijela iz članka 5. Zakona.

9.1. Prva procjena štete i unos podataka u Registar šteta

Nakon nastanka prirodne nepogode oštećenici prijavljuju štetu na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu u pisanom obliku, na propisanom obrascu, najkasnije u roku od 8 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode, a iznimno (u slučaju objektivnih razloga na koje oštećenik nije mogao utjecati) u roku od 12 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Nakon isteka tog roka, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode pri čemu županijsko povjerenstvo, na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva, iznimno može taj rok produljiti za 8 dana u slučaju postojanja objektivnih razloga zbog kojih je bio onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta. Sadržaj i način dostave podataka u Registar šteta propisuje ministar financija pravilnikom.

Štetu na području jedinice lokalne samouprave utvrđuju i provjeravaju gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda te podatke o prvim procjenama šteta unose u Registar šteta.

Prva procjena štete sadržava:

- datum donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu.

9.2. Prijava konačne procjene štete u Registar šteta

Konačna procjena štete predstavlja procijenjenu vrijednost nastale štete uzrokovane prirodnom nepogodom na imovini oštećenika izražene u novčanoj vrijednosti na temelju prijave i procjene štete. Ona obuhvaća vrstu i opseg štete u vrijednosnim (financijskim) i naturalnim pokazateljima prema području, imovini, djelatnostima, vremenu i uzrocima njezina nastanka te korisnicima i vlasnicima imovine. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika, a tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete posebno se utvrđuju:

- stradanja stanovništva
- opseg štete na imovini

- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarsku ili ribarstvu
- iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
- opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
- vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

Konačnu procjenu štete po svakom pojedinom oštećeniku općinsko odnosno gradsko povjerenstvo prijavljuje županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra šteta, a iznimno, ako se šteta na dugotrajnim nasadima utvrdi nakon isteka roka za prijavu konačne procjene štete, oštećenik ima pravo zatražiti nadopunu prikaza štete najkasnije četiri mjeseca nakon isteka roka za prijavu štete.

Sadržaj i način dostave konačne procjene štete propisuje ministar financija pravilnikom.

Pri konačnoj procjeni štete procjenjuje se vrijednost imovine prema jedinstvenim cijenama, važećim tržišnim cijenama ili drugim pokazateljima primjenjivim za pojedinu vrstu imovine oštećene zbog prirodne nepogode. Za štete za koje nisu propisane jedinstvene cijene koriste se važeće tržišne cijene za pojedinu vrstu imovine.

Državno povjerenstvo za procjenu štete od prirodnih nepogoda na sjednici održanoj 19. ožujka 2021. godine, donijelo je Zaključak o prihvaćanju jedinstvenih cijena poljoprivrednih kultura za razdoblje od 01. travnja 2021. do 31. ožujka 2022. godine, a isti su objavljeni na stranicama Ministarstva financija <http://www.mfin.hr/hr/cijene-i-prirodi-po-zupanjama>.

Prijava konačne procjene štete koju gradsko i općinsko povjerenstvo unosi u Registar šteta sadržava:

- odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem
- podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti
- podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode
- podatke o uzroku i opsegu štete
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život jedinice lokalne samouprave i Županije te
- ostale statističke i vrijednosne podatke uređene Zakonom.

9.3. Potvrda konačne procjene štete u Registru šteta

Županijsko povjerenstvo konačno prijavljene štete dostavlja Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode, putem Registra šteta, a potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva.

Potvrda konačne procjene štete predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na kojoj je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na istoj imovini sukladno podacima unesenim u Registar šteta, a odnosi se na:

- primjenu referentnih i/ili tržišnih cijena za utvrđivanje visine štete od prirodnih nepogoda za pojedinu vrstu imovine na kojoj je nastala šteta

- provjeru i utvrđivanje podataka o prosječnom prirodnu po pojedinim kulturama i oštećenjima kulture za područje poljoprivrede, šumarstva ili ribarstva
- određivanje štete za poljoprivredne kulture i višegodišnje nasade kojima je šteta od prirodne nepogode prouzročila umanjenje prinosa od 30 i više posto po hektaru prema prethodnom trogodišnjem prosjeku za određenu županiju
- građevine ako je prirodna nepogoda prouzročila oštećenje ili uništenje dijela građevine koji se procjenjuje od 60 i više posto vrijednosti građevine
- provjeru i utvrđivanje podataka o vrijednosti, vijeku trajanja oštećene imovine, druge opreme i koeficijentu njihove istrošenosti
- utvrđivanje i određivanje podataka o vrijednosti oštećenja uzrokovanog prirodnom nepogodom na imovini (građevina te druga javna infrastruktura)
- utvrđivanje postotka oštećenja imovine uzrokovanih drugim prirodnim nepogodama koje su nastale na imovini prije potvrđivanja štete u istoj kalendarskoj godini u kojoj je nastala prirodna nepogoda
- druge podatke o iskazanom iznosu prijavljene štete.

Osim na temelju podataka iz Registra šteta, potvrđivanje se provodi na osnovi cjelokupne i potpuno dostavljene dokumentacije i obrazaca i/ili izravnim izvidom oštećenja na terenu i pristupom imovini koja je predmetom prijave štete prema Zakonu.

NOSITELJI: gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od prirodnih nepogoda, nadležna ministarstva

10. Sanacija područja zahvaćenog prirodnom nepogodom

Obuhvaća provedbu mjera koje se razlikuju obzirom na vrstu i intenzitet prirodne nepogode. Ovisno o tome, obuhvaća provedbu zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera, provedbu veterinarskih mjera, agrotehničkih mjera, otklanjanje naplavina, sanaciju vodotoka, uklanjanje ruševina i srušenog drveća i druge mjere. Jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačka županija koordiniraju postupanje nadležnih službi.

NOSITELJI: Jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačka županija, Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, veterinarske stanice, vatrogasne snage, pravne osobe u sustavu civilne zaštite

11. Normalizacija opskrbe energentima, pružanja komunalnih usluga i odvijanja prometa

Ovisno o vrsti prirodne nepogode, za normalizaciju opskrbe energentima, pružanja komunalnih usluga i odvijanja prometa nadležne su pravne osobe po područjima – komunalna trgovačka društva, izdvojeni pogoni jedinica lokalne samouprave, trgovačka društva zadužena za opskrbu pitkom vodom i odvodnju, opskrbu prirodnim plinom, električnom energijom, nadležne uprave za ceste, Policijska uprava sisačko-moslavačka. Jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačka županija koordiniraju njihovo postupanje ovisno o zahvaćenom području.

NOSITELJI: Jedinice lokalne samouprave i Sisačko-moslavačka županija, pravne osobe prema područjima nadležnosti

12. Dodjela pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda

12.1. Dodjela pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda kroz postupak koji provodi Državno povjerenstvo

Nadležna ministarstva sastavljaju izvješće s prikazom svih potvrđenih šteta iz svoje nadležnosti te na temelju istog izrađuju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda koji dostavljaju Državnom povjerenstvu, a prijedlog sadržava:

- cjelovit prikaz šteta i prijedlog isplate sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda
- prijedlog i načine određenja kriterija i postotka davanja sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda u odnosu na iskazanu vrijednost štete i vrsti štete koja je nastala zbog prirodne nepogode
- prijedlog ostalih mjera postupanja radi djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Državno povjerenstvo pristupa provjeri i obradi podataka o konačnim procjenama šteta na temelju podataka iz Registra šteta i ostale dokumentacije te utvrđuje iznos pomoći za pojedinu vrstu štete i oštećenike tako da određuje postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrđene štete na imovini oštećenika. Prije isplate sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći pri čemu iznos novčanih sredstava ne može biti veći od 5 % iznosa konačne potvrđene štete na imovini pojedinog oštećenika. Iznimno, Državno povjerenstvo može predložiti Vladi Republike Hrvatske dodjelu većih iznosa pomoći kada su stradanja imovine i stanovništva takva da prijete ugrozom zdravlja i života i funkcioniranjem gospodarstva na području pogođenom prirodnim nepogodom.

O prijedlozima Državnog povjerenstva, Vlada Republike Hrvatske donosi odluku.

12.2. Dodjela žurne pomoći

Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini:

- jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša
- oštećenicima fizičkim osobama koje nisu poduzetnici u smislu ovoga Zakona, a koje su pretrpjele štete na imovini, posebice ugroženim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.

Žurnu pomoć dodjeljuje Vlada Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te se u pravilu dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku opisanom pod točkom 12.1. Ako iznos predujma bude veći od iznosa pomoći utvrđenog za konačne potvrđene štete u Registru šteta, jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati povrat viška sredstava u državni proračun Republike Hrvatske ili proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vlada Republike Hrvatske o dodjeli žurne pomoći donosi odluku koju može donijeti i na temelju prijedloga Državnog povjerenstva i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u odluci određuje:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
- kriterije, način raspodjele i namjene korištenja žurne pomoći
- ministarstva nadležna za provedbu isplate žurne pomoći
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se dodjeljuje žurna pomoć
- druge uvjete i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

Izvešće o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći nadležna ministarstva, Grad Zagreb, županije, općine odnosno gradovi dužni su dostaviti Vladi Republike Hrvatske u roku navedenom u odluci.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava svojih proračuna, a prijedlog dodjele žurne pomoći predstavničkom tijelu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upućuje župan ili gradonačelnik odnosno općinski načelnik.

Predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku o prijedlogu kojom se određuje:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

NOSITELJI: izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, župan, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, općinska, gradska i Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, nadležna ministarstva, Vlada Republike Hrvatske

13. Izvještavanje o utrošku sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda

Gradska i općinska povjerenstva putem Registra šteta podnose Županijskom povjerenstvu izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Osim navedenog izvješća gradsko ili općinsko povjerenstvo Županijskom povjerenstvu dostavlja i druge podatke u pisanom i/ili elektroničkom obliku koji osobito uključuju obrazloženja koja se odnose na utrošak i namjensko korištenje novčanih sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske, uključujući i izvore sredstava iz fondova Europske unije.

Županijsko povjerenstvo na temelju prikupljenih podataka i izvješća podnosi Državnom povjerenstvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda sa stavke za prirodne nepogode u državnom proračunu Republike Hrvatske, putem Registra šteta i pisanim putem te su u tom izvješću navode sredstva koja se za tu štetu dodjeljuju na razini županije, grada ili općine, kao i sredstva za naknadu štete iz drugih izvora. Izvješća županijskih povjerenstava i Gradskog povjerenstva Grada Zagreba objedinjuje Državno povjerenstvo te izrađuje skupno izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava sa stavke za prirodne nepogode u državnom proračunu Republike Hrvatske, koji dostavlja Vladi Republike Hrvatske. Oblik i način dostave izvješća ministar financija propisuje pravilnikom.

NOSITELJI: općinska, gradska i Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

III. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPREČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

U slučaju nastanka prirodne nepogode, jedinica lokalne samouprave na čijem je području nastala nepogoda aktivirati će raspoloživa sredstva i opremu temeljnih operativnih snaga civilne zaštite na svojem području, opremu i druga sredstva pravnih osoba iz nadležnosti sukladno vrsti prirodne nepogode, a po potrebi angažirati i druge pravne i fizičke osobe na zaštiti i sprečavanju stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stanovništva.

Prema načelu solidarnosti, pogođenoj jedinici lokalne samouprave upućuje se dodatna pomoć sa županijske razine nakon što je angažirala sve svoje raspoložive resurse i sposobnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite sa svojeg područja.

Sisačko-moslavačka županija (iz razloga bolje operativnosti) sama ne raspolaže značajnijom vlastitom opremom niti sredstvima za zaštitu i sprečavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva, već istima raspolažu poglavito temeljne operativne snage sustava civilne zaštite, a što je, velikim dijelom financirano iz sredstava Sisačko-moslavačke županije.

Sukladno podacima iz Godišnje analize stanja sustava civilne zaštite na području Sisačko-moslavačke županije za 2020. godinu („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 17/21.) stanje civilne zaštite u Sisačko-moslavačkoj županiji je na razini koja osigurava uspješno funkcioniranje sustava kada se radi o situacijama koje redovite snage mogu riješiti.

Međutim, potreba uključivanja pričuvnih snaga, posebno u složenim situacijama dovela bi do određenih poteškoća u upravljanju i rukovođenju situacijom, a zbog manjkave opremljenosti i spremnosti, a što je većinom posljedica ograničenih proračunskih sredstava jedinica lokalne i regionalne samouprave koje dobivaju sve veći djelokrug nadležnosti.

Sredstva koja se izdvajaju za civilnu zaštitu u nekim je segmentima potrebno povećati kako bi se postigao cilj što kvalitetnijeg razvoja i upravljanja sustavom, a što će prvenstveno ovisiti o prihodima Županije u sljedećem trogodišnjem razdoblju.

Zaključno naglašava se da je 28. i 29. prosinca 2020. godine razorni potres i serija naknadnih potresa pogodila Sisačko-moslavačku županiju pri čemu je život izgubilo sedam osoba, a deseci su ozlijeđeni i nastala je znatna materijalna šteta. Odmah po događaju na stradalo

područje Petrinje, Gline i Siska uputili su se pripadnici operativnih snaga, vatrogasci, Hrvatske gorske službe spašavanja, Crvenog križa i udruga civilnog života kao i veliki broj pojedinaca i organiziranih skupina susjednih županija i cijele Hrvatske. 4. siječnja 2021. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o proglašenju katastrofe na području pogođenom potresom („Narodne novine“, broj 1/2021).

Budući se potres dogodio na samom kraju 2020. godine, a posljedice se otklanjaju kontinuirano u proteklom razdoblju, detaljnija analiza sudjelovanja operativnih snaga Civilne zaštite Sisačko-moslavačke županije biti će dana u analizi za 2021. godinu.

IV. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA IZ ZAKONA I/ILI DRUGIH TIJELA I STRUČNJAKA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA.

Ove mjere obuhvaćaju sljedeće:

1. mjere koje je utvrdila Sisačko-moslavačka županija
2. suradnja povjerenstava za procjenu štete od prirodnih nepogoda na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini i suradnja stručnih povjerenstava jedinica lokalne samouprave s povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

1. Mjere koje je utvrdila Sisačko-moslavačka županija

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije za svaku kalendarsku godinu donosi Plan poticanja razvoja poljoprivrede u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Odlukom o raspisivanju Javnog poziva za poticanja razvoja poljoprivrede u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2020. godinu („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 34/20.), kao Mjera 1 utvrđena je Potpora za ulaganje u primarnu poljoprivrednu proizvodnju na području Sisačko-moslavačke županije.

Jedne od prihvatljivih aktivnosti za dodjelu potpore su:

- nabava nove proizvodne opreme (sustav za navodnjavanje),
- nabava sustava za zaštitu trajnih nasada od padalina, pri čemu visina potpore za konvencionalne poljoprivrednike iznosi do 20.000,00 kuna, a maksimalno do 40% vrijednosti ulaganja, za profesionalne i ekološke poljoprivrednike do 40.000,00 kuna, a maksimalno do 60% vrijednosti ulaganja, za mlade poljoprivrednike do 50.000,00 kuna, a maksimalno do 70% vrijednosti ulaganja.

2. Suradnja povjerenstava za procjenu štete od prirodnih nepogoda na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini i suradnja stručnih povjerenstava jedinica lokalne samouprave s povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda

Suradnja se odvija sukladno odredbama Zakona kojim je propisano da postupanja i poslove sva povjerenstva provode u suradnji s nadležnim ministarstvima, Vladom Republike Hrvatske

i drugim tijelima koja sudjeluju u određenju kriterija i isplate sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda.

Nadalje, člankom 15. Zakona propisano je da općinsko, odnosno gradsko povjerenstvo, u slučaju da samo zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja nije u mogućnosti procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od Županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda te tada stručna povjerenstva pružaju pomoć općini odnosno gradu u roku u kojem su imenovana i u svojem radu surađuju s nadležnim općinskim ili gradskim povjerenstvom i Županijskim povjerenstvom.

V. ZAKLJUČNO

Kako je odredbama Zakona propisano da se sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda koja se dodjeljuju kroz postupak koji provodi Državno povjerenstvo ne dodjeljuju za štete na imovini u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine (osim u slučajevima otežanih gospodarskih uvjeta, socijalnih, zdravstvenih ili drugih razloga koji ugrožavaju život stanovišta na području zahvaćenom prirodnom nepogodom), intencija je da se naglasi potreba da se imovina, poglavito ona koja je u funkciji poljoprivredne proizvodnje, osigura jer ionako visina sredstava koja se može dodijeliti temeljem odredbi Zakona nije dostatna za normaliziranje poslovanja ozbiljnije pogođenog prirodnom nepogodom.

Osiguranje usjeva, životinja i biljaka je omogućeno kroz postojeći Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. sa intenzitetom potpore od 70% prihvatljive premije osiguranja. Kroz isti Program ruralnog razvoja predviđena i Potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog prirodnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima sa intenzitetom potpore do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, uz uvjet da se katastarske čestice nalaze na području na kojem je proglašena prirodna nepogoda ili katastrofalni događaj.

Također u cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda veoma je bitna suradnja Županije, županijskog povjerenstva, operativnih snaga sustava civilne zaštite te stanovnika, koji svojim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak prirodne nepogode i ublažiti njihove posljedice.

**PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE**

mr. Mijo Šepak